САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУН КАҺЫАТА

ХАҺЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 105 (7490) ✦ 1993 сыл. Балаҕан ыйын 4 күнэ. Субуота ✦ Сыаната 25 солкуобай

„САЙЫЛЫК—ӨЛГӨМ ҮҮТ ТУОНАТА“ ДЭҺЭБИТ ДА...

МӘЧЧИРЭҢ ЫНДАРА

Обус Баһа—«Мугудай» сылгы заводун Төлөйдөөбү отделениетын сайылыта. Ол эбэтэр маннык уопсай государственнай бас билии хайысхатын тутуһар сэбиэскэй хаһаайыстыбалартан оройуон үрдүнэн совотох чөллөй ордон хаалбыт хаһаайыстыбы үлэлээн ниттиэччилэрэ олохсуйан үлэлиллэр - хамнаылар диэн ойдоон кэбиһии. Манна 5 ыанньыксыт көрөрстэр, үрүҥ илгэни ылыахтаах 82 ыанньык ыныхтара уонна уонча субан туралларр.

Тэрээһини ыайтарбакка, сайылыкка хойутаан тахсыбыттар. Ол төрүөтүнэн трансформатордарын илдьэ бараннар, уоттара ыраах диэри холбоммотоҕо буолбут. Ол да гынан электричествован толору туһамматахтар. Үүт ыыр аппарат мотуорун Өтөх Алаас сайылыгар бэрилибит. Онон ылыллыбыт кэнэ инкилитэ ыы сылдьаллар. Саамай чулуулара ферма старшайа Екатерина Ивановна Ильинова 18 ыанньыттан күнүгэ 130 кг ылар эбит. «Былааммыт толороо ыһыах», —диир кырдьаҕас ыанньыксыт. Кинниттэн уратылар кордоруулэрэ сэрмэй. Комбикорм суох буолан, көнньөрбө диэни түһэн да көрбөтохторо быданнаабыт.

Үүт таһар массыына сүгүн-сабын сүүрбэтэх. Ол онуогар уу таһар массыына сылдьыбыт. Сайын эрдэ эрбин көөбүлүн анныгар укпут иуустарын ыһа сылдьыбыттар. Билигин үрэхтэн бастан ыһалэр эбит. Сайылык үрдүгэр бинир көлөлөөхтөр. Ыанньыксыт Виктор Габышев колискалаах мотоцикллаах буолан ууларын, күннэҕэр наадаларын таһыналлар. Оттук мастарын олохтоох оскуола массыыната тиэйбит. Онтуларра да, дьиэлэрин сылыта сатаан түүннэри оттор буоланнар, дьоҥҥаан эрэр. Манна дьоннорун кытта оскуолаҕа үөрэнэр саастаах 6 оҕо баар. Кинилэртэн саамай улаханнара III кылааска үөрэнэхтээх. Мин сылдьарбар сайылык олохтоохторо «оҕолорбутун хайдах үөрэттэрэбит» диэн саналаах эрийтэрэн олороллоро. Оттон кинилэр маптан балаҕан ыйыгар. Төлөйгө сага хотон үлэҕэ киллэрилиннэҕинэ бирдэ, көҥүөхтээхтэр.

Ити курдук бу ыра сайылык ыыллыбатах тэрээһинин, ыыналҕатын хаһахтан хостуур кэриэтэ испиһэктии туруохха сөп эбитэ буолуо. Ыанньыксыттар, сүөһү үлэһиттэрэ биригэдьиирдэрэ И. К. Максимов мөлтөхтүк үлэлиирин ыйаллар. Оттон сылгы заводун (совхоз) өрүттэн үлэһиттэр нитираэстэрин көрүөхтээх профком председателэ М. М. Терөтиева сайын үстата сайылыкка бирдэ да таба үөтэммэтэх. Билигинтэ ылыллэриттэр 20 тыһ. солкуобайы ылар хамнастаах сүөһү үлэһиттэрэ ол да ыраах. «Сайдыахтаабар төттөрү баран ыһыбит».— дэһэллэр.

В. НИКИФОРОВ.

КӨМӨ ХАРЧЫНЫ—ТАБЫГАСТААҒЫНАН

«Мугудай» сылгы завода билигин туругунан 1360 тонна оттоно. Барыта 1600 тоннаны бэлэмнии чинчилээх. Иннэ гынан былырыыгыы таһымна тиийбэт от бэлэмнээнин. Итиннэхэ сүүрүн төрүөтүнэн мугудайдар сирдэрэ-уоттара кураанаабыта, онуоха эбии улахан уот туран оттооһуннан албэх үлэһити, техниканы аралдьыта сылдьыбыта буолар. Хаһаайыстыба бэйэтин сиритэн 800 тонна оту ылла. Онон эрэнэллэрэ диэн таска оттоочуларга. Мугудай нэһилиэгэр баахыгайдардыын, кэтэх отчуттардыын холбоон 260 тонна оту бэлэмнээтилэр. Оту даҕаны улахан ангарын нэһилиэк тас өртүттэн булунуллар.

Курааныкан сибээстээн правительство Чурапчы оройуонугар бөҕөрбит көмө харчытыттан мугудайдарга 23 мөл. солкуобай тиксибит. Итиннэ 13 мөлүйүөнүн сылгы заводугар биэрэргэ быһаардылар. Онон от үлэтигэр туһаныллар уматык ылыныллар эбит. Сайылык үрдүгэр бинир көлөлөөхтөр. Ыанньыксыт Виктор Габышев колискалаах мотоцикллаах буолан ууларын, күннэҕэр наадаларын таһыналлар. Оттук мастарын олохтоох оскуола массыыната тиэйбит. Онтуларра да, дьиэлэрин сылыта сатаан түүннэри оттор буоланнар, дьоҥҥаан эрэр. Манна дьоннорун кытта оскуолаҕа үөрэнэр саастаах 6 оҕо баар. Кинилэртэн саамай улаханнара III кылааска үөрэнэхтээх. Мин сылдьарбар сайылык олохтоохторо «оҕолорбутун хайдах үөрэттэрэбит» диэн саналаах эрийтэрэн олороллоро. Оттон кинилэр маптан балаҕан ыйыгар. Төлөйгө сага хотон үлэҕэ киллэрилиннэҕинэ бирдэ, көҥүөхтээхтэр.

Итиннэ 13 мөлүйүөнүн сылгы заводугар биэрэргэ быһаардылар. Онон от үлэтигэр туһаныллар уматык ылыныллар. Көмө харчыттан 10 мөлүйүөнэ нэһилиэннэ туһатыгар бэриллэн, бортовой «ЗиЛ» массыына атыылаһыллыбыт. Кыйыл ити массыына нэһилиэннэҕэ от тиэйиитигэр туһаныллыахтаах. Онтон ордубут үп эмиэ от тиэйиитигэр уматыкка ороскуоттаныллыахтаах. Мугудайдар ити курдук көмөнү кинниэн тэрийбиттэр.

«СО» корр.

НЭҺИЛИЭННЬЭТТЭН ОТУ АТЫЫЛАҺЫЫ ТУҺУНАН САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ПРЕЗИДЕНИН 1993 СЫЛ АТЫРДЬАХ ЫЙЫН 25 КҮНҮНЭЭҒИ 387 №-ДЭЭХ ДЬАҺАЛА

Оту совотуопкалаһыҥҥа илии эҥэр уонна хотугу оройуоннарга ыарахан усулуобуйа үөскэбитинэн уурабын:

1. Хаҥалас, Өлүөхүмэ, Нам, Горнай, Кэбээйи оройуоннарын дьаһалталарын баҥылыктара курааннаабыт илии эҥэр, хотугу уонна Бүлүү болох оройуоннарга нэһилиэннэ ордор отун атыылыыр үлэни кэҥэтиик тэнитэллэригэр.

2. Нэһилиэннэ 10 тыһыынча тонна оту оттоон атыылыыр сорудаҕын олохтуурга, ол иһигэр:

Хаҥаласка—3,0 тыһ. тонна;
Өлүөхүмэҕэ—2,5 тыһ. тонна;
Намҥа—2,5 тыһ. тонна;
Горнайга—1,0 тыһ. тонна;
Кэбээйигэ—1,0 тыһ. тонна.

3. Нэһилиэннэттэн атыылаһар сыананы бинир тоннатыгар 100 тыһыынча солкуобайтан ордуга суоҕунан олохтуурга.

4. Саха Республикатын Үбүн министерствота кэдиэлэ иһиэн республика бюджетыттан оройуоннар дьаһалталарыгар абаанса быһыытынан харчыны биэрэргэр:

а) нэһилиэннэттэн оту атыылаһарга үс ыйга болдьохтоон 1 млрд. солкуобай суумалаах бырыһыана суох кредити, ол иһигэр:

Хаҥаласка оройуонугар—300 мөл. солкуобайы;
Өлүөхүмэ оройуонугар—250 мөл. солкуобай;
Нам оройуонугар—250 мөл. солкуобайы;
Горнай оройуонугар—100 мөл. солкуобайы;
Кэбээйи оройуонугар—100 мөл. солкуобайы.

б) нэһилиэннэттэн ордор оту атыылаһыы дуогабардарын олоххо киллэрэн, улаханнык наадыйыллар табаардары ыларга 1,5 млрд. солкуобайдаах бырыһыана суох кредити эбии биэрэргэ, ол иһигэр:

Хаҥаласка оройуонугар—530 мөл. солкуобайы;
Өлүөхүмэ оройуонугар—310 мөл. солкуобайы;
Нам оройуонугар—310 мөл. солкуобайы;
Горнай оройуонугар—150 мөл. солкуобайы;
Кэбээйи оройуонугар—150 мөл. солкуобайы.

5. Үөһэ аатаммыт оройуоннар дьаһалталарын баҥылыктара бу дьыл балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэри нэһилиэннэҕэр оту совотуопкалатан атыылаһыыны тэрийиигэ эпилиэттээх дьоннору аныыларыгар уонна хас нэдиэлэ ахсын Саха Республикатын Тыатын хаһаайыстыбатын министерствотыгар информация оҥоһуллан иһэрин хаччыйалларыгар.

6. Саха Республикатын Правительствотын Председателин солбуйаччы А. С. Матвеев бу дьаһал туолуутун хонтуруолуурдаан.

7. Бу дьаһалы «Кыым», «Саха сирэ», «Якутия», «Советы Якутии» хаһыаттарга уонна оройуоннаҕы бэчээтинэ таһаарарга.

Саха Республикатын Президиэнэ М. НИКОЛАЕВ.

КИМ ТӨҺӨ ОТТООҒУЙ?

(Балаҕан ыйын 3 күнүнээҕи түмүгүнэн)

Хаһаайыстыбалар	Үлэлиттэ эдэркээн	Кэбиһии (хаһаайыстыба, тонна)	Кэбиһии (чаастыбай, тонна)
Карл Маркс	108	855	400
Хатылы	90	900	150
Болтоҥо	74	556	250
Хоптоҕо	91	90	60
Хадаар	55	517	250
Хайахсыт	72	610	250
Чакыр	48	787	—
Сылаҥ	450	550	500
Киэлэйии	83	474	77
Арыылаах	36	250	240
Болугур	40	1431	1150
Соловьев	35	1300	400
Маралаайы	56	750	260
Төлөй	39	498	100
Бахсы	39	355	—
Чыаппара	60	1085	180
Малдьэхси	25	30	60
Чурапчы сал.	37	304	1300
Оройуон үрдүнэн:	**1446**	**11342**	**5627**

Тыа хаһаайыстыбатын оройуоннааҕы управленнета.

Бу иэдиэлэтээҕи түмүгүнэн оройуон үрдүнэн оттоохун 16969 тоннаҕа тиийдэ. Манна Хоптоҕо, Мырыла, Хайахсыт хаһаайыстыбаларын даанналдара эбиллиэхтээхтэр эта Иннинэтии бу аатаммыт нэһилиэктэр түмүктэрин биэрэн ыһаллэрэ наадатын эссе тегул бэлэтиибит.

Оройуон тас өртүтэр оттуур звеноларбыт үлэлэрин үмүрүтэн эраллэр. Холобур, Кэбээйигэ сылдьар «Чыаппара» табаарыстыба отчуттара 250 тоннаны бэлэмнии быыаннарын толороо баран, балаҕан ыйын 10 күнүн эргин диэри салгыы оттуур баҕалаахтар. Табаарыстыба барыта 1085 тонна оту совотуопкалаата.

СЫАНАЛАРА БЫҺЫЛЫННА

Оройуоҥ дьаһалтатын баҥылыга И. С. Снацев нэһилиэннэ социальнай көмүскэллээх буолуутун олохтуур сыалтан тыа хаһаайыстыбатын бородуукуйатын огороочулар хортуоппуйу уонна хаппыыстаны нэһилиэннэҕэ атыылыыр уонна совотуопкаҕа туттарар сыаналарын олохтоото.

Нэһилиэннэҕэ хортуоппуй 1 кг 450 солк., хаппыыста 1 кг 550 солк. (розничнай) атыыланыаҕа, онтон совотуопкаҕа хортуоппуй 1 кг 350 солк., хаппыыста 450 солк. туттарыллыаҕа.

Совотуопкаҕа туттарыллыбыт хортуоппуйга уонна хаппыыстаҕа бириллэ кинилэтигэр 200 солк. дотация төлөнүөҕэ, онон 1 кг хортуоппуй сыаната 650 солк., 1 кг хаппыыста 750 солк. тэҥнэһиэҕэ.

Хортуоппуйу уонна хаппыыстаны тиэйии-таһыы үлэлэригэр көрсүүлэр ороскуот 50 бырыһыанын райпотребсоюз уйунарыгар дьаһад бэриллиэ.

«СО» корр.

НОВГОРОДСКАЙ УОБАЛАС. «Ильменьскэй» колхоз кини уһаайбатынаҕы эмиэ маннык аатаах дэриэбинэҕэ сага уулусса баар буолла. Бу—новгородскэйтар уонна норильчаннар икки ардыларыгар хардарыта табыгастаах биригэ үлэлээбин түмүгэ. Колхоз Норильскайдаҕы өкпөөх уонна күүдү металлар концернарын үлэһиттэрэ дьиэ тутталларыгар сир биэрэр, хардатын шефтээхтэрэ инженернай ситимнэри, детсады, эргиэн кинини, эти, үүтү астыыр сыахтары бырайыактаан тутарга ылыстылар.

Сиимэнэ: концерн бырайыактыыр-тутар кооперативын отделочницалара (хаҥастан уҥа) Ф. Метушевская, Е. Моисеева, С. Морозова уонна Ф. Егорова.

(РИТА—ССТА).